

**ACORD 66/2016, de 21 de setembre, del Ple
del Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Sobre l'anàlisi de l'emissió d'una notícia sobre una sentència judicial per agressió sexual a l'Hospitalet de Llobregat emesa el 16 de juny en el programa *Catalunya al dia-Barcelona* de Catalunya Informació

Fets

Primer. Amb data 16 de juny de 2016 va tenir entrada al CAC una queixa via correu electrònic, en relació amb la notícia sobre una agressió sexual emesa el mateix dia en el programa *Catalunya al dia-Barcelona* de Catalunya Informació.

Segon. L'escrit manifesta el seu desacord en relació amb el llenguatge utilitzat en la notícia. Concretament, afirma que:

- “[...] Explicaven una agressió sexual, i entraven en detalls de com l'agressor va fer agenollar la dona entre dos cotxes per violar-la, li va posar els dits a la boca perquè no pogués cridar. Tot i haver fet la violació, com que un veí va trucar la policia, aquesta el va poder atrapar perquè corria a poc a poc perquè encara tenia els pantalons abaixats.
- [...] A mi, que sóc adulta, m'ha resultat absolutament de mal gust, però a aquesta hora segur que hi ha molts nens dalt del cotxe [...]”.

Tercer. El 13 de juliol de 2015, l'Àrea de Continguts del Consell va elaborar l'Informe 27/2016 sobre l'anàlisi de la peça informativa de la notícia emesa en el butlletí informatiu *Catalunya al dia-Barcelona* de Catalunya Informació del 16 de juny de 2016 a les 8.33 h, sobre la base de les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*.

Quart. Sobre la base de les recomanacions esmentades, l'informe de continguts observa els aspectes d'anàlisi següents:

«[...]»

a) Elements d'espectacularització: lèxic

En el decurs de la notícia, concretament quan s'informa sobre l'agressió sexual comesa, es recorre a les **descripcions detallades** en diverses ocasions. Mitjançant aquest recurs, s'explica minuciosament la seqüència dels fets des que l'home va agredir la víctima fins que va ser detingut per la policia:

Veu en *off* de la periodista: “[...] va aprofitar que la noia tornava sola a casa de matinada per abraonar-se sobre d'ella, fer-la caure a terra. Li va fer tocaments entre dos cotxes al carrer i la va fer posar de genolls i repenjada al capó d'un vehicle per violar-la”.

Veu en *off* de la periodista: “ [...] Una agressió sexual molt violenta, ja que li va clavar un cop al cap amb una petita tapa del clavegueram i li va posar els dits a la gola perquè no pogués cridar [...]”.

També s'informa detalladament del moment de la detenció:

Veu en *off* de la periodista: “La policia va poder detenir l'agressor poc després dels fets gràcies a la trucada que va fer un vianant, que va sentir els gemecs de la víctima. De fet els mossos van detenir l'ara condemnat amb els pantalons encara abaixats perquè en sentir el cotxe policial va arrencar a córrer [...]”.

Veu en *off* de la periodista: “[...] Un dels agents va declarar durant el judici que precisament el van poder atrapar perquè l'home corria molt lentament amb els pantalons avall [...]”.

Així, es pot entendre que la notícia fa ús d'un **lèxic espectacularitzador**.”

b) Informació contextual: seguiment de la informació

Tant en els titulars de l'informatiu com en el decurs de la peça informativa analitzada, el fet noticiable el constitueixen la **resolució del procés judicial**:

- Titulars:

Conductora de l'informatiu: “**Condemna de 9 anys de presó i 5 anys més de llibertat vigilada** per l'home que va violar una jove de 19 anys [...]”.

- Notícia:

Conductora de l'informatiu: “**L'Audiència de Barcelona ha condemnat a 9 anys de presó i a 5 anys més de llibertat vigilada** un home per haver violat una jove de 19 anys [...]”.

Veu en *off* de la periodista: “La Sala també el condemna a **indemnitzar la víctima amb 30.000 € per danys morals i a no acostar-s'hi fins a 5 anys després de complir la pena**”.

Així doncs, es fa el **seguiment del cas** després d'un any d'haver-se produït l'agressió i s'informa de les conseqüències negatives dels fets per a l'agressor.”

Cinquè. En aquest aspecte, del total de quinze recomanacions que conformen el document de referència, l'informe de continguts determina que són d'aplicació les següents:

“[...]

Recomanació núm. 8: Evitar el sensacionalisme i el dramatisme, tant pel que fa a la forma com pel que fa al contingut de les informacions sobre violència masclista. [...] *S'han d'evitar les descripcions detallades, escabroses o impactants [...]*.

Recomanació núm. 12: Cal garantir el seguiment informatiu dels casos. S'ha d'informar de la seva resolució i, si s'escau, de la recuperació de les persones agredides.

[...] És convenient fer un seguiment dels casos [...]

Recomanació núm. 13: Convé informar i mostrar que l'acte violent té conseqüències negatives per als agressors *i fer-ne visibles, així mateix, les manifestacions de rebuig social que es produeixen.*

Sisè. El mateix informe, en relació amb l'anàlisi de la notícia sobre una agressió sexual emesa al programa informatiu *Catalunya al dia-Barcelona* de Catalunya Informació, del 16 de juny de 2016, a les 08.33 h, determina que:

"[...]"

- Les descripcions utilitzades per relatar l'agressió sexual objecte de la notícia podrien no adequar-se a la Recomendació núm.8 (evitar el sensacionalisme i el dramatisme) de les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*, atès que expliquen amb detall la seqüència dels fets que van tenir lloc durant l'agressió sexual, així com l'estat de la víctima i l'agressor.
- El seguiment informatiu del cas que ofereix la notícia i la informació sobre les conseqüències negatives de l'acte violent per l'agressor s'ajusten a les Recomendacions núm.12 i núm.13 (garantir el seguiment informatiu i informar de les conseqüències negatives) de les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*."

Setè. Vista la queixa presentada i l'anàlisi que es desprèn de l'Informe de l'Àrea de Continguts, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya creu oportú efectuar, atenent especialment a l'horari d'emissió de la notícia, les següents

Consideracions

Primera. Autoregulació o coregulació en els mitjans de comunicació social referent als continguts de violència masclista

Tant la legislació en matèria audiovisual, mitjançant la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (en endavant, LCA), com la sectorial en matèria de prevenció de la violència masclista, mitjançant la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista (en endavant, LDEVM), estableixen mesures específiques destinades als mitjans de comunicació, entre les quals destaca l'article 21 de la LDEVM, que autoritza, de forma expressa, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya a promoure acords i convenis d'autoregulació o de coregulació en tots els mitjans de comunicació social a l'objecte d'incorporar criteris orientadors amb relació a l'actuació dels programes davant la violència masclista i la representació de les dones, els quals, a més, han de tenir caràcter de codis ètics i actuar com a guies de conducta per als mitjans de comunicació i com pauta de control a posteriori.

Segona. El tractament de les notícies en les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*

Les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*, fruit de la iniciativa col·lectiva dels diversos agents socials i institucionals implicats,¹ tenen l'objecte de presentar uns paràmetres estàndard en relació amb el tractament informatiu d'aquest tipus de continguts en l'exercici de la professió periodística.

Aquest marc d'autoregulació vol marcar un referent d'obligació moral –o codi ètic– per als mitjans de comunicació en la defensa dels valors relatius al respecte a la dignitat humana i té la finalitat d'establir una especial sensibilitat en els casos de l'emissió d'informacions o opinions de continguts relatius a pràctiques inhumanes o degradants sobre fets relacionats amb la violència masclista, com ho és, per exemple, el precepte que exigeix excloure els elements morbosos de les notícies.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Recordar a la CCMA que en el tractament de les seves informacions cal extremar la cura en el compliment de les *Recomanacions sobre el tractament de la violència masclista als mitjans de comunicació*.
2. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, i a la persona que presenta la queixa.

Barcelona, 21 de setembre de 2016

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari

¹ Aquestes *Recomanacions* van ser impulsades per l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, el Col·legi de Periodistes de Catalunya, el Consell de la Informació de Catalunya, l'Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació, l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona, el Programa de Dones de l'Ajuntament de Barcelona, la Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania, el Programa de Seguretat contra la Violència Masclista i l'Institut Català de les Dones de la Generalitat, així com el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.